

Beste leden en relaties,

Buiten is het goed waar te nemen dat de winter met rasse schreden dichterbij komt. Korte dagen en lange nachten. Het is grijs, miezerig en waterkoud. Dus voor velen van ons volop gelegenheid om wat meer tijd aan heemkundige zaken te besteden.

Ook in deze nieuwsbrief vinden onze lezers weer de nodige aandacht voor onze vereniging en andere aspecten rondom dit onderwerp. We wensen jullie veel informatief leesplezier.
Bestuur en Werkgroep Communicatie.

Openstelling HWR Heemkamer

Wij willen onze lezers attent maken dat wij de gelegenheid bieden tot het inwinnen van informatie over het heden en het verleden van het Reusels heemgebied, stamboomonderzoek en erfgoed. Tevens kunnen alle belangstellenden onze uitgebreide bibliotheek met boeken en brochures raadplegen.
Op maandag tussen 19.00 en 20.30 uur en dinsdag tussen 10.00 en 12.00 uur is onze Heemkamer in MFA De Kei geopend.

Brabant Bokaal voor John Meulenbroeks

Op 10 november vond, tijdens een feestelijke bijeenkomst in Podium Aziëfabriek in 's-Hertogenbosch, de uitreiking plaats van de Brabant Bokalen 2025. De onderscheiding van het Cultuurfonds Noord-Brabant gaat elk jaar naar vrijwilligers die zich op een bijzondere en duurzame manier inzetten voor cultuur en natuur in de provincie.

De commissaris van de Koning en voorzitter van het Cultuurfonds Noord-Brabant, Ina Adema, reikte de bokaal uit aan John Meulenbroeks. Hij werd hiermee voor zijn inspanningen om de verhalen en materialen rond de Tweede Wereldoorlog en de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog te documenteren beloond.

Hij doet dit met een grote groep vrijwilligers in zijn prachtige museum "De Bewogen jaren 1939 – 1950" gevestigd in Hooge Mierde en zet zich op een bijzondere en duurzame manier in voor de cultuur.

(vlnr) Commissaris van de Koning Ina Adema, John Meulenbroeks en burgemeester van Reusel-De Mierden Annemieke van de Ven.

Naast de Brabant Bokaal kreeg John ook het speciale draaginsigne en de uitnodiging om toe te treden tot De Brabantse Hoeders, een stichting die elk jaar een vernieuwend cultureel project in Brabant organiseert.

Behalve John Meulenbroeks ontvingen ook Marjolijn Sengers uit Eindhoven [*oprichter, coördinator, programmeur en artistiek leider van Podium Klassiek Eindhoven*] en Henk van Mierlo uit Valkenswaard [*wetenschappelijk vastleggen van de geschiedenis van Valkenswaard en Noord-Brabant*] een Brabant Bokaal.

Uit de bibliotheek van de HWR

Ziekte en zorg in de Kempen.

Renier Snieders, geneesheer in de 19e eeuw.

Auteur: Gil Tack

De auteur baseert zijn boek op het uitgebreide archief van verslagen, brieven en notities en romans van (Jan) Renier Snieders, hetgeen uitmondt in: "een opmerkelijke studie op de grens van sociale geschiedschrijving, medische historiografie en erfgoedpraktijk" (flaptekst).

Het boek is onderverdeeld in een viertal hoofdstukken: geneesheer in de negentiende eeuw, geneesheer en gynaecoloog, wetsdokter in de Kempen en adviseur in dienst van de overheid.

Jan Renier Snieders wordt in 1812 geboren in Bladel als vierde van negen jongens, waaronder zijn jongere broer August, die zich ontwikkelt tot een bekend schrijver van formaat. Het eerste deel is een beschrijving van zijn leven, dat zich vanaf zijn middelbare schooltijd afspeelt in België, waar hij de artsenstudie volgt in Leuven, omdat dat volgens zijn ouders een striktere katholieke omgeving vormde. Deel twee en drie vormen het medische deel van het boek. Hier komt duidelijk naar voren hoe de stand van de medische wetenschap was in de 19e eeuw. Deze delen bevatten ook de nodige

praktijkbeschrijvingen, waaronder soms zeer vermakelijke, waarbij de schrijverskant van de medicus naar voren komt. "Pastoorsmeid in barensnood te Zevendonk" zou een sketch voor 2 heren kunnen zijn, als het onderwerp niet zo treurig was.

Deel 4, "adviseur van de overheid", beschrijft het dagelijks leven van de gewone man: "de bittere armoede, de schokkende leefomstandigheden en de harde impact van de industrialisering in deze regio". Huisvesting en leef- en werkomstandigheden zijn abominabel. Kinderarbeid gebeurt in een zeer ongezonde omgeving. Schrijnend is een foto uit 1900 van de werknemers van de drukkerij Brepols waar bijna 1/3 deel jonger is dan 12 jaar.

Uit het HWR archief

Valse verklaring van Jan Verspaendonck

[7 februari 1725]

Schepenbank Bladel Inv. nr 40 - Folio 309b - 310b

Schepenbank.

Compareerde voor ons scheepenen in Reusel; Willem Driedonckx en Jan Cornelis geswooren setters ende taxateurs aldaer de welke op haere eet ampshalven gedaen verclaeren ende attestereen in oprechte waerheijt sulcx ter instantie van Willem Verhoeven vorster alhier dat sij attestanten noijt voor den Notaris Adriaen Wachtelaers sijn gecompareert geweest veelmin eenige de minste acte ofte verclaeringe laeten schrijven ofte gegeven hebben; der halven ... geen verclaeringe op den 8e september 1723 noch oock op den 19e augustus 1724 can gepasseert ofte verleeden sijn; maer wel dat Johan Verspaendonck de comparante heeft versocht omme seecker pampier te teecken; tgeene hij neffens Hendrick Kerckhofs en van weegens Aert Moonen seijde te weesen alleenlijck dat Steven Verdonck; als huerder van een parseeltien ewen genaemt den lochos was gestelt echter nochtants niet wetende wien daervan eiggenaer was; en oock sonder bij weesen van den notaris Wachtelaers; welck pampier sij comparanten; seggen opgesteld te sijn door Jan Verspaendonck; tgeene de attestanten

*simpellik geteeckent hebben sonder iets anders als
vooren verhaelde daer inne bemerckt ofte gehoort te
hebben gevolgelyck een verdicht gefabriceerde en
teenem? (tevens) als leugenachtige te kennen geven
is, als of Willem Verhoeven soude hebben
gedecclareert dat hij ten behoeven van Aert Moonen
en Hendrick Kerckhofs cedeerde en overgaf alle
het recht en actie dat den selven op de landerijen den
Loockbos en Geeracker was hebbende met overgifte en
declaratoir dat hij wel mochte lijden, dat den
voornoemde Aert Moonen en Hendrick Kerckhofs
daer in souden werden geverst, en dat sulckx op den
voornoemde 8e september 1723 bij ons soude zijn
verclaert voor den notaris Wachtelaer, daer
nochtants wij den selven Wachtelaer in geene drie
jaeren binnen Reusel en hebben gesien, en oock een
grootter verdichte leugen is, dat den voornoemde
Verhoeven soude hebben gerenontieert van de
gemelde parseeltiens van ewen, maer in teegendeel
van dien wel kenlijck te sijn dat Willem Verhoeven
van voornoemde parseeltiens bij coop eigenaer
geworden was, vermits sijnen naem al int lantboek
of quohier was geboeck; soo dat die verclaeringe
voor opgemelde Wachtelaer, gepasseert geheel vals
en teegens de waerheijt is aencantende; mede
compareerde Johan vande Graaf procureur en
notaris alhier oock ten versoecke en op den eet als
boven dat hij op den 5e deeser Adriaen Wachtelaer
voornoemt heeft afgevraecht offer soodanige
verclaeringe hier vooren gemelt voor hem gepasseert
was; waer op den selven aen den lesten comparant
vertoonde een acte in dato den 19e augustus 1724
voornoemt, welke reflecteerende was, op den
vooren verhaelde; geschreven door de eigenhant
van Jan Verspaendonck; maer niet door den notaris
Wachtelaer, wanneer den selven Wachtelaer te
kennen gaf daer mede door Verspaendonck
bedrogen en mislijt geworden te sijn wijders
verclaerende de gelijcke comparanten dat
Verspaendonck voornoemt in verscheijdene
opsichten vals teijten gebruijckt, hier mede
eijndigende sij deponenten dese hennē waerachtige
verclaeringe, presenteerende tselve naerder, des noot
en versocht werdende te presteeren.*

*Aldus gedaen en gepasseert voor en ten overstaen
van Jan Driedonckx en Jan Huijbrechts scheepene.*

Actum Reusel den 7e februarij 1725.

Heel Holland Zoekt - Samen speuren naar verloren televisieschatten

De Nederlandse televisie bestaat in 2026 75 jaar. Daarom lanceert Stichting Nederlands Instituut voor Beeld & Geluid in Hilversum het project 'Heel Holland Zoekt' om verloren televisieschatten bij kijkers en organisaties te vinden.

“Veel van onze televisiegeschiedenis is verloren gegaan of ligt nog ergens verborgen; op zolders, in oude fotoalbums of op videobanden”, valt te lezen op de site.

Om de collectie van Beeld & Geluid compleet te maken, wordt er gezocht naar bijzondere programma's, fragmenten en objecten. Ook persoonlijke verhalen en herinneringen zijn welkom.

Om een paar voorbeelden te geven (dit is slechts een greep uit wat er gezocht wordt):

- Achter Het Nieuws (1960-1992).
- De Stratemakeropzeeshow (1972-1974).
- Vijf tegen Vijf (1985 -1986).
- 't Schaep Met De 5 Pooten (1969-1970).
- Wie Van De Drie (1963-heden).
- Ja Zuster Nee Zuster (1966 - 1968).
- Jeugdjournaal (1981-1992).

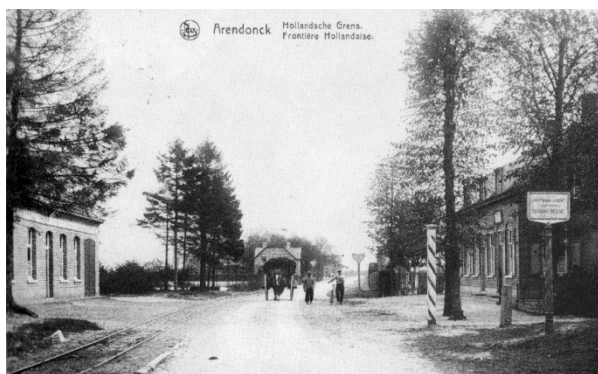
Daarnaast staat er in februari en maart 2026 een vijftal publieksdagen op de planning. Op deze dagen gaat de *Heel Holland Zoekt Bus* het land in

met experts die klaarstaan om de schatten te bekijken en live te beoordelen.

Op 7 februari 2026 van 12:00 tot 15:30 komt de *Heel Holland Zoekt Bus* naar de Bibliotheek de Witte Dame in Eindhoven.

‘Over douanen, accijnsen en quarantainestallen’

Als grensdorp heeft Arendonk al eeuwen te maken gehad met controle aan de grens door *komiezen*, zoals onze zuiderburen de dienaars noemen *“die toezicht houden op de invoer, uitvoer en het vervoer van goederen, en die controleren of alle noodzakelijke belastingen zijn betaald en of de goederen aan de voorschriften voldoen”*.

Tijd dus voor de Arendonkse Werkgroep Erfgoed en Geschiedenis (AWEG) om er een artikel aan te besteden op hun website www.aweg.be

Geneanet – grote online collectie bidprentjes

Geneanet heeft de grootste gratis online collectie overlijdenskaarten en bidprentjes: een kwart miljoen overlijdensberichten uit Nederland en België. Het is een fantastische bron, een goudmijn voor genealogisch onderzoek. Overlijdensberichten zijn in alle landen te vinden. Dit kunnen zijn:

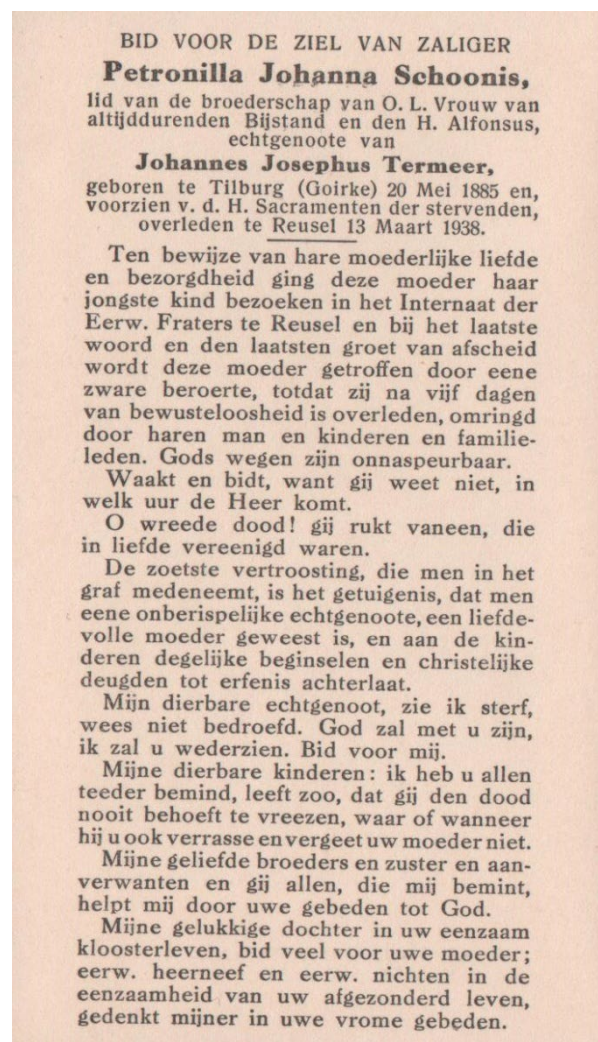
- * eenvoudige feitelijke verklaringen in een krant, waarbij de akten van de vorige dag vanuit het stadhuis werden getranscribeerd,
- * overlijdensberichten, soms met foto, waarin de lezers meer over de overledene wordt verteld,
- * gebedskaarten (bidprentjes) of overlijdenskaarten (doodsbrieven), die door familie worden uitgedeeld aan iedereen die ze

kennen, soms tijdens de begrafenis, om te dienen als aandenken aan de overledene.

Geneanet gebruikers in België en Nederland begrijpen het nut van deze berichten, kaarten en brieven voor de genealogie en hebben hun collecties geïmporteerd ten behoeve van de gemeenschap – meer dan 240.000 stuks, met vermelding van ruim 1 miljoen personen.

Op Geneanet is hiervoor een speciale zoekpagina aangemaakt: nl.geneanet.org/bidprentjes/

Als voorbeeld hieronder een bidprentje van een in 1938 in Reusel overleden moeder die haar jongste zoon ging bezoeken in het Internaat der Eerw. Fraters.

Nieuws vanuit de Kempencollectie

Verschillende musea en heemkundekringen uit de Kempen waaronder ook onze HWR hebben zich verenigd in de Kempencollectie. Via de gezamenlijke website <https://kempencollectie.nl/> kun je digitaal grasduinen tussen ruim 40.000 objecten.

Regelmatig zullen er in deze nieuwsbrief berichten van onze partners te vinden zijn.

Kempenmuseum Eersel

Rondje Eersel

Stap in voor een bijzondere reis door het Eersel van vroeger. Hendrik van der Aalst neemt je mee op een virtuele tocht door het dorp rond 1940, aan de hand van authentieke foto's, levendige verhalen en historische weetjes. Zo ontstaat er een kleurrijk beeld van de gebouwen, de straten én de mensen die Eersel destijds vormgaven.

We starten onze wandeling bij de kerk, bij de vertrouwde afroepsteen die daar vandaag de dag nog altijd ligt. Van daaruit dwalen we door het Eersel van toen: over de Markt, langs het klooster van de Zusters van Schijndel, door het Hint, de Nieuwstraat en de Willibrorduslaan.

Daarna trekken we verder langs alle gehuchten die Eersel destijds rijk was: de Hees, het Molenveld, Schadewijk, Stokkelen, de Voort, de Hoef, de Boksheide, de Heestert en de Rosheuvel. Hendrik brengt elke plek tot leven met verhalen die soms verrassend, soms ontroerend en vaak bijzonder herkenbaar zijn.

We eindigen de tocht waar veel verhalen samenkomen: op de Markt, het kloppend hart van Eersel door de eeuwen heen.

Datum: zondag 18 januari 2026

Aanvang: 14.30 uur

Kosten: € 5,00 p.p. (inclusief kopje koffie of thee bij binnenkomst)

Reserveren: graag vooraf, want vol = vol

Een middag vol nostalgie, verhalen en muziek – en je hoeft er geen meter voor te lopen. Je bent van harte welkom!

Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot

Lezing: historische band tussen Oirschot en Best

De kogel is door de kerk: na een scheiding van ruim 200 jaar worden Best en Oirschot in 2028 opnieuw herenigd. Niet zonder slag of stoot: veel (oudere) inwoners kunnen smakelijk vertellen hoe slecht de verhoudingen tussen Oirschot en Best vroeger waren. Maar dat is iets van de afgelopen twee eeuwen.

verkend door de Grontmij in 1963-1964		
CULTUURTECHN. DIENST	Adm. NBR Nr. 65.028	
Benaming: R.V.K OIRSCHOT - BEST		
Ondertitel: Plan van Wegen en Waterlopen		
Top. Indic: 51 A-B	Class:	Schaal: 1:10.000
Opdr. Gev. H.I.D	Gec: 17-2-1965	Bladnr: 1
Opname:	Get: P B	Aant bl: 1

Best bestaat ongeveer duizend jaar. Achthonderd jaar daarvan was Best een onderdeel van de vrije heerlijkheid Oirschot. De inwoners van Best genoten dezelfde voorrechten en hadden dezelfde lasten als de inwoners van de andere herdgangen van de heerlijkheid. De geschiedenis van Oirschot is dus grotendeels ook de geschiedenis van Best.

Op dinsdag 16 december 2025 verzorgt Anton Neggens deze lezing bij De Beurs in Oirschot. Aanvang 20.00 uur. Voor leden van de heemkundekring is deze lezing gratis. Niet-leden betalen € 5 per persoon

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief Erfgoed Brabant – november 2025:

<https://is.gd/M6MBYp>

Nieuwsbrief Brabants Heem – november 2025:

<https://is.gd/SkRPJv>

Nieuwsbrief Brabants Erfgoed – november 2025:

<https://t.ly/FplLm>

Nieuwsbrief Brabants Historisch Informatie

Centrum – november 2025: <https://t.ly/xREBp>

Nieuwsbrief Heemkundekring Den Beerschen

Aard - oktober 2025: <https://is.gd/YOWysD>

Nieuwsbrief Regionaal Archief Tilburg –

november 2025: <https://is.gd/HICSyD>

Nieuwsbrief Heemkundekring Amalia van Solms

Baarle-Nassau/Hertog – november 2025:

<https://is.gd/TELvfx>

Nieuwsbrief Kempenmuseum Eersel – november

2025: <https://is.gd/2nyKvk>

Nieuwsbrief Heemkundekring De Heerlijkheid

Oirschot – november 2025: <https://is.gd/MeNfd1>

Nieuwsbrief Erfgoedhuis Veldhoven – november

2025: https://t.ly/wn0_X

Nieuwsbrief Erfgoedvereniging Dye van Best –

november 2025: <https://t.ly/-8Xs2>

Nieuwsbrief CBG | Centrum voor

Familiegeschiedenis – november 2025:

<https://t.ly/nl20B>

Mededelingenblad Heemkundekring

Weerderheem Valkenswaard – november 2025:

<https://t.ly/qhu6F>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch –

november 2025: <https://t.ly/8GnBQ>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op:

<https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar

secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar

secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website:

heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

De Nachtwacht, een vroeg staaltje 'virtual reality'

'Waarom besloten zeventien mannen zich rond 1640 door Rembrandt van Rijn te laten vereeuwigen op de Nachtwacht? Wie waren zij?'

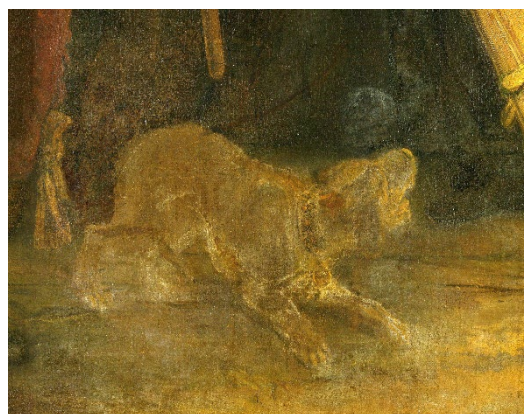

Rembrandt van Rijn - Schutters van wijk II onder leiding van kapitein Frans Banninck Cocq, bekend als de Nachtwacht – 1642.

De intocht, 1 september 1638

We beginnen met de hond. Licht naar voren gebogen, maar met zijn kop omhooggericht naar de tamboer die zojuist zijn roffel heeft laten horen, staat hij woest te blaffen. Het is alsof hij de opwinding voelt die in de stad heerst en begrijpt dat de compagnie op het punt staat om te gaan marcheren. Vooralsnog is hij de enige.

Kapitein Frans Banninck Cocq geeft weliswaar het teken dat het tijd is om te vertrekken en ook Willem van Ruytenburch naast hem is klaar om te gaan, maar voor de rest maken de figuren om hen heen een weinig georganiseerde indruk. Ze lijken het tromgeroffel nauwelijks te horen. Een van de schutters is nog bezig met het laden van zijn musket, een ander inspecteert het mechaniek van zijn wapen. Anderen kijken naar hun lans of hun hellebaard. Rechts staan twee mannen met elkaar te praten, terwijl op de achtergrond enkele figuren om zich heen kijken. Het geheel maakt een wat vrijblijvende indruk. Links van de kapitein is een in wapenrusting uitgedoste jongen te zien en twee in rijke jurken geklede meisjes, waarvan het voorste een dode witte kip aan haar gordel heeft hangen. Wat verder naar links loopt een jongetje, hij draagt een helm en een enorme drinkhoorn voor zijn buik.

Hond op de Nachtwacht.

Het is een ongebruikelijk gezicht, maar het is ook een ongebruikelijke dag, althans, zo lijkt het schilderij te suggereren.

Normaal gesproken zouden de meeste mannen die zich hier bij de vaag op de achtergrond zichtbare stadspoort hebben verzameld, bezig zijn met hun dagelijkse werkzaamheden als koopman, makelaar of jurist. Maar in plaats van hun dagelijkse kleding van dure zwarte stof te dragen, hebben ze zich voor de gelegenheid uitgedost. De mannen van de compagnie – Banninck Cocq inclusief – hebben vooral een ceremoniële functie. Vroeger hadden de schutterscompagnieën in tijden van oorlog een actieve rol gespeeld als het op de verdediging van de stad aankwam. Maar het vechten was in de loop der jaren meer en meer overgenomen door professionele huurlegers. En al kwamen de stedelijke schutters nog wel eens in actie als een crisissituatie daarom vroeg, het waren vooral gebeurtenissen van ceremoniële aard waarbij ze hun opwachting maakten.

De officieren van de schutterij behoorden tot de financiële en culturele elite van de stad. Zij hadden grote politieke macht en juist daarom wilden zij zich graag laten zien. Voor het oog van de gewone Amsterdammers en de wereld was het zo in één oogopslag duidelijk wie in de stad de lakens

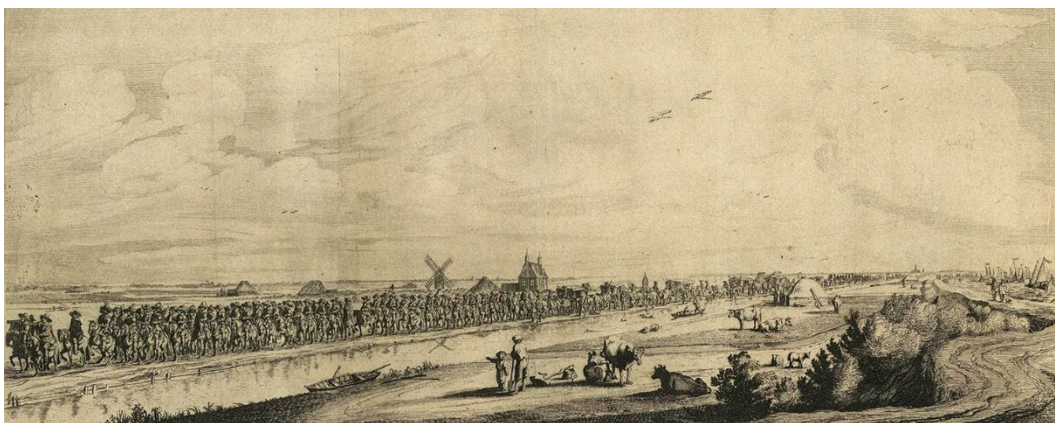

uitdeelden. Al was de 33-jarige Banninck Cocq dan nog geen burgemeester, hij bekleedde al sinds een aantal jaren vooraanstaande bestuurlijke ambten en in 1634 was hij lid van de vroedschap geworden. Daarmee behoorde hij tot de selecte groep van 36 mannen die het in de stad voor het zeggen hadden. Door zich met zijn compagnie door Rembrandt te laten vereeuwigen, etaleerde hij zijn macht. De context waarin dit gebeurde was in feite een vroeg staaltje virtual reality. De schilder creëerde een beeld dat in werkelijkheid nooit zo had bestaan. Toch geloofde de Amsterdammer van 1642 in het werk van de kunstenaar en de inscenering van de schutterij. Er waren immers regelmatig gelegenheden waarbij de schutters optrokken door de stad en daarbij pronkten voor het oog van het publiek.

Frans Banninck Cocq op de Nachtwacht.

Intocht van een vorstelijke nomade

Een van de gebeurtenissen die de Amsterdammers nog vers in het geheugen lagen en waarbij de schutters een prominente rol speelden, was het bezoek geweest van de Franse koninginmoeder Maria de' Medici in september 1638. Die ontvangst was de gebeurtenis bij uitstek waarbij de stad en de schutters zich van hun beste kant wilden laten zien. Het openbare leven lag plat. Het was een ongekennde eer voor Amsterdam dat iemand als Maria de' Medici, de moeder van de koning van Frankrijk en schoonmoeder van de koningen van Spanje én Engeland, de stad bezocht. Iedereen was dan ook uitgelopen om een glimp van het hoge bezoek op te vangen. Al weken waren de voorbereidingen voor de ontvangst gaande.

Intocht langs de Haarlemmerweg van het gevolg van Maria de' Medici op 1 september 1638. Ets door Salomon Savery en Simon de Vlieger (Stadsarchief Amsterdam).

Maria de' Medici was 63 toen ze Amsterdam bezocht. Na een bewogen leven vol politieke verwickelingen, leek het alsof ze zelf een van de machtigste vorsten van West-Europa was, die door het Amsterdamse stadsbestuur werd geëerd. Maar niets was minder waar. Haar man, koning Henri IV van Frankrijk, was in 1610 vermoord. Nadat zij enkele jaren als regentes had geregeerd, nam haar zoon Lodewijk XIII in 1615 plaats op de Franse troon. Al snel kwam het tot een breuk tussen moeder en zoon. In een strijd tussen kardinaal Richelieu, de belangrijkste adviseur van Lodewijk, en Maria, werd ze in 1630 beschuldigd van hoogverraad en uit Frankrijk verbannen. Sindsdien trok ze als een vorstelijke nomade door Europa. In de uiterst gevoelige relaties tussen de verschillende machten die al sinds de zestiende eeuw met elkaar in oorlog waren, had zij geprobeerd haar invloed te laten gelden, maar het diplomatieke koord waarop zij danste was uiterst dun. Haar verblijf aan het Habsburgse hof in Brussel – waar ze na haar verbanning koeltjes was ontvangen – was kostbaar en ging vergezeld van intriges. Hoewel ze op de hand was van de Habsburgers en de Spanjaarden, waren die vanwege diplomatieke druk uit Frankrijk gestopt haar te steunen. Maria trok verder, eerst naar Luik, maar al snel besloot ze om naar het noorden te gaan, naar de Republiek.

Het bezoek in 1638 was niet vrij van problemen. Stadhouder Frederik Hendrik aarzelde om in te gaan op Maria's verzoek om te bemiddelen tussen haar en Frankrijk. De Republiek had onder zijn leiding immers een verbond gesloten met Frankrijk tegen de Spanjaarden, en door Maria ter wille te zijn, liep de Republiek de kans de goede verhoudingen met Frankrijk op het spel te zetten.

Dynastieke ambities

Maar de koningin-moeder kwam niet met lege handen. Zij bood de stadhouder aan zich in te zetten voor een huwelijk tussen haar kleindochter Mary Stuart en de zoon van Frederik Hendrik, Willem II. Dat was een aanbod dat Frederik Hendrik – met zijn dynastieke ambities – niet kon laten schieten. Voor de Stuarts zou het een huwelijk beneden hun stand zijn, maar voor de Oranjes een enorme kans om eindelijk op het niveau van de grote Europese vorstenhuizen te komen. Frederik Hendrik wist de Staten-Generaal ervan te overtuigen Maria te ontvangen. Maar het liefst hadden de Staten-Generaal haar zo snel mogelijk via Zeeland naar Engeland gestuurd. Constantijn Huygens, de secretaris van de prins, was ervan overtuigd dat er meer speelde: een geheime overeenkomst tussen Maria en de Engelse koning zou in de maak zijn om haar macht in Frankrijk te herstellen. Maria's bezoek zou dus voor grote politieke problemen kunnen zorgen. Daarom pleitten de Staten-Generaal er tijdens de hectische diplomatieke augustusmaand voor om terughoudendheid te betrachten en de ontvangsten ingetogen te houden, enerzijds om de kosten te beperken, maar vooral om de Franse bondgenoot niet voor het hoofd te stoten. Als Frankrijk merkte dat de Hollanders de koningin-moeder al te vriendelijk ontvingen, kon de Franse koning zich wel eens tegen de Republiek keren. In de meeste steden hield men de ontvangst de intocht dan ook sober. Niemand leek al te veel ruchtbaarheid aan het bezoek te willen geven. In de meeste steden heerste begrip voor het bezwaarde gemoed van de Staten-Generaal.

Alleen in Amsterdam dacht men daar anders over.

Bron: Historiek